

***Een dubbelinterview met
Hanneke van der Werf en Joost Sneller***

“Het gedachtegoed zit toch altijd in je achterhoofd”

Joost Sneller en Hanneke van der Werf leerden elkaar meer dan 10 jaar geleden kennen als collega-medewerkers bij de Tweede Kamerfractie van D66. Beiden zijn ook achtereenvolgens gemeenteraadslid geweest in Den Haag. Toen Sneller daar in 2014 vertrok, spoorde hij Van der Werf aan: ‘Je moet echt de raad in gaan!’ En zo geschiedde. Inmiddels zijn ze weer collega’s, nu als leden van de Tweede Kamer. Sneller sinds 2017 en Van der Werf sinds afgelopen maart. Omdat hij Justitie doet en zij Veiligheid, werken ze geregeld en met veel plezier samen.

TEKST DIRK-JAN VAN VLIET, SARA VISSER & MARTIJN VISSER
FOTO'S HERMAN WOUTERS

Hun Haagse raadslidmaatschap was voor beiden een vruchtbare leerschool. Sneller: 'Het was heel makkelijk om als fractiemedewerker van achter de schermen van alles te vinden, maar wanneer je eenmaal in de raad zit en zelf moet onderhandelen of debatteren met gehaide types is het toch een ander verhaal – het reilen en zeilen van die politieke praktijk maakte nederig.' Van der Werf beaamt dat: 'Soms hebben mensen torenhoge verwachtingen vanuit hun eigen idealen hoe de wereld eruit moet komen te zien. In de gemeenteraad leer je dat de weg daarnaartoe niet altijd even eenvoudig is. Soms gaat dat met vallen en opstaan.'

Wat was jullie motivatie om de Haagse gemeenteraad in te gaan?

Van der Werf: 'Mijn motivatie was eigenlijk tweeledig. Allereerst is politiek gewoon mijn grootste hobby. Mijn werk als medewerker op de fractie was heel erg leuk en ik vond het machtig mooi om op het Binnenhof achter de schermen mijn bijdrage te kunnen leveren. Na verloop van tijd groeide de behoefte het heft meer in eigen hand te nemen; om ook in mijn eigen gemeente problemen aan te pakken. De stap naar de raad was daarmee snel gemaakt. Daarnaast voelde ik een enorme nieuwsgierigheid naar wat er allemaal in de stad gebeurde. Via een stage bij de politieke redactie van de NOS was ik na mijn studententijd toevallig in Den Haag beland. Het raadslidmaatschap bleek de perfecte manier om de stad nog beter te leren kennen: je komt op zoveel verschillende plekken en spreekt zoveel verschillende mensen – dat geeft een stad veel meer kleur.'

Sneller: 'In mijn geval raadde toenmalig fractievoorzitter Alexander Pechtold mij aan om de lokale politiek in te gaan. Ik ben echter vrij introvert, en die actieve politiek, in allerlei zaaltjes en zelf steeds voor de camera – ik zag dat eerst niet zo zitten. Pas nadat ik een half jaar lang fractievergaderingen van de raad had bijgewoond, zag ik echt hoe leuk en belangrijk dat werk is. Als beleidsmedewerker in de Tweede Kamer hield ik me op een vrij abstract niveau met politiek bezig, maar in de gemeenteraad had ik direct contact met inwoners over heel concrete problemen. Er is toch meer betrokkenheid van mensen wanneer je het bijvoorbeeld hebt over parkeerproblematiek dan wanneer het gaat om de 3%-norm uit het stabiliteits- en groeipact. Miljarden kan je niet aanraken, maar de overlast voor je deur is heel tastbaar.'

Ondanks die tastbare problematiek krijgen mensen doorgaans toch veel minder mee van lokale politiek. Hoe komt dat volgens jullie?

Van der Werf: 'Die onzichtbaarheid is inderdaad een probleem. Ik heb ooit als raadslid in een opiniestuk in NRC betoogd dat ik het heel raar vindt dat raadsleden geen volledig betaalde baan hebben. Natuurlijk kan je daar heel veel tegenin brengen, maar wanneer je kijkt naar de gemeentelijke verantwoordelijkheden en miljoenenbudgetten vind ik dat de beoefening van en controle op die lokale democratie wel heel beperkt is. Het raadslidmaatschap zou eigenlijk meer en beter gefaciliteerd moeten worden.'

Heeft die onzichtbaarheid misschien ook te maken met de achteruitgang van de lokale journalistiek?

Sneller: 'Het klopt dat de lokale journalistiek het zwaar heeft.

Veel mensen hebben behoefte aan nieuws en goede berichtgeving, maar willen daar liever niet te veel voor betalen. Ondertussen lopen ook advertentie-inkomsten terug. Lokale journalisten kunnen soms amper het hoofd boven water houden. Terwijl zij keihard werken. Dat is zorgelijk. Zij vervullen zo'n belangrijke rol als waakhond van de democratie. Want ook raadsleden moeten goed worden gecontroleerd. Dat houdt hen bij de les.'

Van der Werf: 'Inderdaad, wanneer je het gevoel hebt dat er met je wordt meegekeken ben je minder geneigd de kantjes er vanaf te lopen en doe je je werk beter – zo is het gewoon.'
Sneller: 'Tegelijkertijd krijgen mensen waarschijnlijk ook weinig mee van lokale politiek juist omdat het zo lokaal is: overlast in je straat is voor een klein groepje mensen heel tastbaar, maar wanneer je een paar straten verderop woont, heb je er weinig mee te maken. Dan moet je wel echt heel betrokken zijn om dat allemaal te volgen.'

Biedt die hele concrete problematiek wel ruimte voor een sociaal-liberale visie in de lokale politiek?

Sneller: 'Discussies in de gemeenteraad hebben inderdaad vaak een praktische inslag, maar het gedachtegoed zit toch altijd in je achterhoofd. Het is iets waar je onbewust rekening mee houdt. Als er geld over was, de PvdA hogere uitkeringen wilde en de VVD juist voor lagere lasten pleitte, dacht men

vaak dat het sociaal-liberalisme in het midden zat en D66 een beetje van beide wel oké vond. Maar wij wilden dan juist geld voor onderwijs, of de reserves überhaupt niet gelijk uitgeven met oog op toekomstige uitdagingen. Concrete problemen zijn bovendien vaak ingebed in een breder ideologisch verhaal: neem verkeersproblematiek, parkeerbeleid, en de rol van de fietser – dat is overladen met ideologie.'

Van der Werf: 'Ik kon het altijd wel waarderen als mensen in mijn fractie daar bovenop zaten. Zelf vlieg ik vraagstukken meer pragmatisch aan. Dat zorgde voor een goede dynamiek binnen ons team. Toen ik net bij de raad kwam, hadden we daar wel eens stevige gesprekken over: "gaan we nu eerst bedenken of het wel in ons malletje past? Of kunnen we ook gewoon heel praktisch kijken wat de beste oplossing is voor bewoners?" In dat opzicht hebben Joost en ik soms een andere aanvliegroute.'

Sneller: 'Ja ik probeer de discussies wel vaak op scherp te zetten. Maar het is ook weer niet zo dat je dan even het sociaal-liberalisme 'erbij pakt' en met de richtingwijzers in je hand die discussies aangaat. Het zijn uiteindelijk vooral je eigen overtuigingen en idealen die daarbij een belangrijke rol spelen. Binnen onze fractie hadden we ook veel verschillen. Je merkt dan ook dat er binnen je eigen fractie veel verschillende uitgangspunten zijn: sommigen leggen het accent op duurzaamheid, anderen 'denken en handelen

internationaal', en weer anderen leggen meer de nadruk op individuele vrijheid.'

Van der Werf: 'Ja, je hebt inderdaad verschillende blikken. Toen ik fractievoorzitter was, heb ik mijn afdeling toch altijd proberen voor te houden dat de meeste leden en kiezers D66 nog steeds voornamelijk zien als het redelijke alternatief. Met de toenemende polarisatie van de politiek is dat op de achtergrond geraakt, maar ik heb altijd heel erg geprobeerd om die lijn te bewaken; om nuchter na te denken en op de inhoud de redelijkheid te zoeken. Dat is lang niet altijd de meest populaire optie. Maar het kan soms echt een makke zijn als je gaat proberen een heel breed publiek lekker te maken voor je standpunten. Wanneer je juist heel duidelijk bent over wat je wilt en waarom je dat wilt, dan begrijpen mensen het ook makkelijker. Ook als ze het niet met je eens zijn. Een lokaal voorbeeld daarvan is denk ik het debacle in Den Haag met de vreugdevuren tijdens de jaarwisseling 2018-2019. Als fractie hebben we daar altijd scherp aan de wind gevaren. Mensen zien D66 toch altijd een beetje als 'nette mensen partij' die zich braaf achter de bestuurders schaaft. Maar hier waren zoveel vragen en fouten, dat ik gelijk dacht: dat gaan we helemaal niet doen. Ook niet als het tot aftreden van de burgemeester leidt. Dat is dan maar zo.' ■

**“Concrete
problemen zijn
vaak ingebed
in een breder
ideologisch
verhaal”**